

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

2. Голобородько В.М. *Ергодизайн: від терміну до стратегії.* // *Технічна естетика і дизайн: Міжвідомчий науково-технічний збірник. Випуск 2.* – К.: Віпол, 2002. – 196 с. – С. 41 – 46.

3. Голобородько В. *Стратегія ергодизайну як невід’ємна складова сучасної дизайн освіти.* // *Матеріали науково-практичної конференції “Художня освіта в Україні: сучасний стан, проблеми розвитку”.* – К., 1998. – 96 с. – С. 70 – 73.

4. Даниляк В.И., Мунипов В.М., Федоров М.В. *Ергодизайн, качество, конкурентоспособность.* – М.: *Издательство стандартов*, 1990. – 200 с.

5. ДСТУ 3899-99. *Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення.* Видання офіційне. – К.: *Держстандарт України*, 1999. – 33 с.

6. ДСТУ 3963-2000. *Дизайн і ергономіка.*

Класифікація і номенклатура дизайнних та ергономічних показників якості побутових машин та приладів. Видання офіційне. – К.: *Держстандарт України*, 2000. – 16 с.

7. ДСТУ 4055-2001. *Дизайн і ергономіка. Номенклатура дизайнних та ергономічних показників якості продукції виробничо-технічного призначення.* Видання офіційне. – К.: *Держстандарт України*, 2001. – 8 с.

8. *Эргодизайн.* // *Техническая эстетика и промышленный дизайн.* – 2006. – № 5. – М.: *Изд. дом “Панорама”*, 2006. – 64 с. – С. 12 – 13.

9. *Краткая стенография семинара в Брюгге.* М.: *ВНИИТЭ*, 1964.

10. Пагула М. *Ергодизайн як чинник наближення трудової підготовки школярів до потреб сьогодення* // *Трудова підготовка в закладах освіти.* – 2007. – № 4 (50). – С. 32 – 35.

Микола Ластовецький, заслужений діяч мистецтв України,
директор Дрогобицького державного музичного училища імені Василя Барвінського,
доцент кафедри музикознавства і фортепіано
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

У статті простежуються деякі особливості впливу індивідуальності та поезії видатного українського поета Тараса Шевченка на формування національної ідеї у творчості Миколи Лисенка, основоположника української класичної музики. При цьому автор звертає увагу на формування особистості композитора, на жанрові характеристики його творчості.

Постановка проблеми. Останнім часом розвідки, присвячені висвітленню ментальних особливостей тієї чи іншої нації, її специфічних національних характеристик, набувають серед дослідників великої популярності. У пропонованій статті йдеться про двох конгеніальних корифеїв – Тараса Шевченка і Миколу Лисенка, які стали своєрідною візитною карткою України, її гордістю та національним надбанням. Кожен з них у своїй ділянці творчості відкрив нову сторінку, дав поштовх подальшому розвитку української культури. Видається цікавим простежити, яким чином відбувалося запалювання “національного вогню” у композитора М. Лисенка від іскор національно своєрідних поезій Т. Шевченка.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблематика, яка опинилась у центрі уваги даної статті, прямо чи опосередковано вже заторкувалась дослідниками. Тут можна виділити

студії М. Гордійчука, Л. Архімович, Т. Булат, О. Шреєр-Ткаченко, С. Людкевича і т.ін. Останнім часом вона висвітлювалася у ґрунтовних розвідках Л. Корній, Л. Кияновської та Я. Якубця.

Мета статті полягає у виявленні конкретних випадків інспірації особистості та поетичної спадщини Т. Шевченка на прикладі життя та творчої діяльності М. Лисенка, з лівовою часткою уваги на значенні національного компоненту у його доробку.

Виклад основного матеріалу. Микола Віталійович Лисенко (1842 – 1912) був громадянином самодержавної російської імперії, в якій царат всіляко намагався придушити прояви будь-якої національної культури підкорених народів, і, насамперед, українського, або ж, як тоді його принизливо називали, – “малоросійського”. Російський національний шовінізм був основою

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

внутрішньої культурної політики царської імперії і все, що не було “исконно русским”, автоматично втрачало будь-яку вартісну цінність. Українська мова, українське мистецтво та культура взагалі неодноразово позбавлялися права на існування. Все це не могло не відбитись на життєвих орієнтирах частини українського суспільства, яка під впливом відчуженого внутрішньополітичного тиску “відривалась” від своїх національних коренів і перекидалась у табір російських “вірнопідданих”. Прикро, але так чинили і нащадки славних запорожців, у яких підступно і планомірно “витравлялась” генетична пам'ять українства.

Предки Миколи Лисенка походили зі старшин українського козацького війська ще з початку XVII ст., а їхні нащадки вже у XVIII ст. стали військовими і політичними діячами царської Росії. Батько М. Лисенка належав до дворян Полтавської губернії, був полковником орденського кірасирського полку, однак водночас, і – членом Російського географічного товариства, мав друковані праці і вважався більш-менш поміркованим лібералом у порівнянні зі своєю дружиною. Мати композитора закінчила промонархічний Смольний інститут благородних дівочих, що згубно відбилась на її ставленні до рідних звичаїв, до свого українського народу (хоч сама походила з полтавського роду Луценків): “... розмовляла виключно французькою мовою і не зносила ані найменшого натяку на будь-що народне, українське” [7, 47]. Як з гіркотою зазначає Л. Корній, “Батьки композитора – заможні дворянські аристократи вже належали до тієї частини української шляхти, яка віддалилася від свого національного коріння, нехтувала українською мовою і традиціями. Це особливо стосується його матері, яка виховувала свого сина як аристократа” [6, 255]. Мабуть, важко знайти – на прикладі батьків М. Лисенка – кращого доказу того, як під шаленим тиском великодержавницької ідеології царської Росії нівечились спадкоємні традиції українства, нащадки вірних синів і дочок українського народу ставали “манкуртами”, “яничарами” в своїй поневоленій країні, “поганими правнуками славних прадідів великих” (за Т. Шевченком).

Здавалося б, що і Миколі була уготована така ж “дорога”, адже його виховання з раннього дитинства “було проведене на аристократичній лад: чисто французька мова, вишукані манери, танці, уміння невимушено триматися...” [9, 9]. Але сталось не так. Очевидно, в нащадку славних українських лицарів волею Провидіння “заграли” спадкові гени, і це вирішально вплинуло на все його подальше життя, на поступове, але безповоротне

осмислення глибинної суті свого “я”. То був “голос крові”, ментальний “наказ” предків.

Як пише Михайло Старицький, видатний український письменник, драматург, театральний та культурно-громадський діяч, троюрідний брат М. Лисенка, який в дитячі роки виховувався в домі батьків композитора, – “...перші паростки національного почуття зародились у Лисенка під впливом бабуні (правдивої українки за духом, дружини двоюрідного дядька матері, наближеної до сім’ї Лисенків – М.Л.) і при зближенні в іграх з народом, а потім вони виявились поетично... Народний настрій став з того часу проникати і в музичний талант Лисенка” [9, 20]. З цього огляду зрозуміло стає боротьба, яка відбувалась у свідомості майбутнього композитора. Як згадує Старицький, над М. Лисенком “... зіткнулися два цілком протилежних і навіть ворожих віяння: з одного боку – французька мова, манери і аристократична бундючність (мати і гувернантка), з другого – українська мова... пустощі та надмірна простота манер. Перша сторона переслідувала не тільки простонародне слово..., забороняючи будь-які стосунки з пейзажами, а друга – навпаки – заохочувала всяку простоту, захоплювала розум і фантазію дитини казками народними й піснями, а вечорами відпускала увесь полк служанок для забав з паничем; звичайно, забавами цими були різноманітні народні ігри” [9, 12].

Зрештою, могло так бути, що він на все життя залишився б у національно “роздвоєному” стані, як це сталося з багатьма дворянами українського походження: співчувати своєму народові, навіть любити його, але все це робити якось “збоку”, поблажливо і зверхньо. Можна було б “запозичити” ще й інший апробований деякими “успішними” українцями “досвід”: одягати вишиту сорочку, їсти вареники-галушки, співати українські пісні, а водночас “верой и правдой” служити “саграпу-держиморді” російської імперії.

Але сталося так, як мало статись: талановитому і допитливому юнакові – для визначення свого національного та суспільного життєвого “кредо” – потрібен був якийсь сильний емоційний поштовх. І цей, можна з певністю сказати, “катарсичний стрес”, він уперше відчув, прочитавши “Кобзар” Т. Шевченка, що і вирішило його долю. І якщо **вплив народного оточення сприяв формуванню “національного обличчя” майбутнього видатного українського композитора**, “розблокуванню” приспаних кількома його найближчими попередніми поколіннями “по татові” і “по мамі” (по обох генетичних коренях) глибинних потягів

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

підсвідомості до всього “свого”, рідного, не “російсько-французького”, то Шевченко “звільнив” його від старанно насадженого гувернантським вихованням (ще з дуже малих років) соціального аристократизму, презирства до “плебеїв” (і не тому, що сам з них походив), до “рабів отих малих”, і водночас остаточно і безповоротно, своїм “Кобзарем” завершив “творення” М. Лисенка як українця.

Ось як згадує про це сам композитор: “Коли мені стукнуло 16 років, я був жовторотим паничем. Ніколи не замислювався над тим, хто нас годує своєю працею. Поміщик, селяни – всі здавались мені на своїх місцях, доки на канікули не поїхав до свого дядька. Сусіди не дуже любили його за те, що він оженився на своїй кріпачці і, як торочили всі, сам “омужичився”. Ніде не відчував я себе так вільно, як у дядька. Від нього вперше і почув я про Тараса.

– Хіба не з одного тіста виліплени поміщики і кріпаки? Тарас наш кріпак, а чи знайдеться серед нас, панів, хоч один, що зрівнявся б з ним розумом, талантом і серцем? Почитай, хлопчику, може порозумнішаєш, – посміхнувся він у вуса, передаючи тоненьку книжечку в синій обкладинці – раннє видання “Кобзаря”.

Цілу ніч просидів я над “Кобзарем” і з того часу з ним не розлучався. Навряд чи гадав дядько, що ця тоненька книжечка **переве́рне все моє життя** (підкреслення моє – М.Л.). А трапилось саме так!” [7, 48].

Шевченкове слово запало в душу талановитому юнакові вже на “підготовлений” ґрунт: українофілами були його найближчі родичі – поміщицька родина Боллобашів, дядько О.З. Лисенко, сам його кузен М. Старицький, які розбудили в ньому інтерес до козаччини, розширили горизонти здобутків української культури. Саме завдяки М. Старицькому М. Лисенко познайомився з забороненими віршами Шевченка, “Енеїдою” Котляревського, історичним романом П. Куліша “Чорна рада”, а також з його “Записками о Южной Руси”, які справили на нього настільки сильне враження, що під впливом заклику Куліша збирати фольклор, він почав записувати народні пісні і пристосовувати до них фортепіанний супровід [9, 25–26].

Однак не можна сказати, що розвиток Лисенка в “українському” напрямку відбувався послідовно і прямолінійно, – сильні проросійські впливи зовнішнього середовища, безперечно, відбивались на його естетичних смаках і, зокрема, в початкових композиторських спробах. Так, під час навчання в Харківській гімназії, він написав романси до російських текстів на народнопісенній

основі – “Русская пищикато” і “Молдавська” [3, 322]. Водночас, як доводить Т. Булат, нові архівні дані дають змогу твердити, що саме в Харківському університеті (1859 – 1860 рр.) почався розвиток тих “народних настроїв” Лисенка, що згодом перейшли у непримиренну ненависть до самодержавства [2, 12].

Вирішальну роль в остаточному “отвердінні” світогляду композитора відіграла активна наукова, політична і громадська атмосфера Київського університету, куди з Харкова перевелись на навчання М. Лисенко та М. Старицький. Тут були живі традиції М.І. Костомарова – видатного вченого, письменника, славіста, етнографа, товариша Т. Шевченка та П. Куліша. Революціоніруюче значення на формування політичного та суспільного життя в Києві 60-х років мало також перебування самого Шевченка в Україні в 1859 році. Як пише О. Степанська, “Вплив народознавчих ідей Миколи Костомарова на формування світогляду Лисенка у 60-ті роки важко переоцінити. Разом з Т. Шевченком та П. Кулішем історик створив Кирило-Мефодіївське товариство, йому ж належить авторство маніфесту організації – “Книги буття українського народу”... Широкий спектр ідей Костомарова, сформований у цілісну концепцію історії України, був сприйнятий його спадкоємцями – студентами-“шестидесятниками” університету св. Володимира, які згодом утворили київську “Стару громаду”. Микола Лисенко був одним з її найактивніших членів, в осередку Громади проходило його становлення і зростання як особистості і музичного діяча” [10, 35].

Переломним в свідомості М. Лисенка став вікопомний травневий день 1861 року, коли він взяв участь у перепохованні тіла Т. Шевченка. Разом з іншими прогресивними київськими студентами він проніс на своїх плечах домовину з прахом великого національного поета до річкового вокзалу, а після перевезення по Дніпру на високу гору поблизу Канева, яка стала місцем його вічного спочинку. Починаючи з цього дня, Шевченко назавжди входить у життя та творчість Лисенка. В тому ж 1861 р. М. Лисенко організовує студентський хор, з яким уже в наступному 1862 р. бере участь у вшануванні пам’яті Великого Кобзаря. З його ініціативи березневі “шевченківські дні” стають традиційними і він сам їх організовує і проводить впродовж усіх наступних років життя.

Шевченкове слово стає спонукальним у потребі Лисенка під час літніх канікул їздити селами та записувати народні пісні. Після першого курсу університету він збирав пісні по селах

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

Київщини та Полтавщини разом з П. Чубинським – майбутнім автором слів національного гімну “Ще не вмерла Україна”, і справу цю вважав однією з найважливіших у своїй діяльності.

Саме життя Шевченка, наповнене мужнім і часто суворим “змістом”, допомагало Лисенкові долати будь-які перешкоди і перепони, бо було прикладом для нього в його прагненні творити і пропагувати українську музику. Так, після Валуєвського циркуляру 1863 р. утиски цензури щодо влаштування концертів української музики значно посилювалися. В одному з університетських концертів 1865 р., який організував Лисенко, цензура викреслила всі українські тексти пісень, але Лисенко знайшов вихід: перекласти їх французькою мовою. Коли з естради зазвучала українська народна пісня “Дощик” французькою мовою, “...піднявся спочатку неймовірний регіт, а далі бурхливий протест і вимога народного тексту: само собі зрозуміло, що нам в цю ж хвилину заборонили виконання французьких пісень за програмою, а заставили їх замінити іншими; потім ще були й бесіди... у 2-му концерті, що відбувся через півроку, уже допущені були 2 – 3 пісеньки народних” [9, 63]. А взагалі, стосунки Лисенка з поліцією все життя були напруженими. Так, в лютому 1864 р. відбувся концерт-вистава студентів університету, яким вони вшанували пам’ять Т. Шевченка. Оркестром і хором диригував М. Лисенко і, попри великий успіх, композитору довелося давати пояснення поліції, за нібито пародію на церковний спів, яку “почула” київська влада. Поезія Великого Кобзаря, зокрема його політична лірика, відіграла велику роль у формуванні думок і настроїв, спрямованих проти тиранії та царизму, великодержавного шовінізму в передовій частині української прогресивної молоді 60-х – 70-х роках XIX ст. Саме під цим впливом в 1866 р. Лисенком була написана опера-памфлет “Андріашіада”, спрямована проти русифікаторської політики царизму, на захист української мови та культури. Це була дотепна і гостра сатира на самодержавство.

Лисенко зацікавився сліпим сімдесятирічним кобзарем Остапом Вересаєм, якого слухав колись ще Т. Шевченко і, занотувавши його репертуар, написав про його думи та пісні наукову розвідку “Характеристика музичних особливостей українських дум і пісень, виконуваних кобзарем Вересаєм”. Саме слово “кобзар” завжди хвилювало його, бо викликало в нього асоціації з Шевченком та його творчістю, стимулювало власну композиторську роботу над поезіями з однойменного збірника. Все, що мало хоч якусь причетність до імені великого Тараса, спонукало

органічну і неухильну потребу в композитора зробити так, щоб воно не зникло в небуття, а залишилося зафіксованим для майбутніх поколінь українців. Більше того, Лисенко активно залучав до сучасного йому життя людей, які знали Кобзаря і тією чи іншою мірою творчо з ним спілкувались.

Цій діяльності композитор віддавався як в Києві, так і під час навчання в Петербурзі. У 1875 р., перебуваючи в столиці Російської імперії, “він організовує традиційний вже вечір пам’яті Т. Шевченка й запрошує до участі в ньому Остапа Вересає” [4, 39]. Записи кобзарського репертуару стали для Лисенка важливою ділянкою його фольклористичної діяльності, якій він надавав особливу увагу і не тільки через “етимологію імені” лірників-кобзарів. Саме в їх творчості найбільш яскраво втілювались знаменні і пророчі Тарасові слова: “Наша дума, наша пісня не вмере, не загине... От де, люде, наша слава. Слава України!”. А заради такого майбутнього України і української музики Лисенко творив і працював. Відомо, як уважно ставився він до кобзаря Опанаса Сластіона, їздив до нього 1909 року в Миргород (у доволі похилому віці, за три роки до смерті), щоб записати “Думу про невольників” та інші твори. В архіві композитора після його смерті був виявлений список тридцяти трьох кобзарів та лірників, пісні й думи яких планував занотувати Микола Віталійович, однак не встиг.

Хорова концертна діяльність М. Лисенка набуває громадсько-політичного звучання, а він сам виступає “будівничим” національної свідомості українського народу, продовжуючи справу, розпочату в I половині XIX ст. Т. Шевченком. Те, що Лисенка за його значенням в українській музиці починають порівнювати із значенням Шевченка з його поетичним здобутком для України і навіть ставити їх на один “щабель”, було яскраво видно під час вшанування 35-річчя творчої діяльності композитора (1903 р.), коли в натхненному пориві святкових почуттів злились воедино українці східних, центральних і західних теренів (Галичини і Буковини – тоді “закордонних” територій). На кошти, зібрані під час ювілею на видання його творів, Лисенко...засновує музично-драматичну школу, яка стала справжньою кузницею українських музичних талантів, прямим втіленням в життя його прагнення створити національну музичну освіту, яка би ґрунтувалась на засадах суто української художньої ментальності та народної педагогіки.

Продовжуючи справу, розпочату Т. Шевченком, М. Лисенко складає “Збірник народних пісень в хоровому розкладі, пристосованих для учнів

ВПЛИВ ОСОБИСТОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ М. ЛИСЕНКА

молодшого й підстаршого віку” (1908), в якому зразки народної творчості використані в навчальних і виховних цілях. Пісні подаються у певній послідовності: від колискових, через спів-гру, пісні танцювально-хороводні, ліричні і – до найважливіших – історичних та героїко-патріотичних. Це було творчим застосуванням передових педагогічних принципів Т. Шевченка: “І досі ще недостатньо висвітлена роль Шевченкового “Букваря Южноруського”, надісланого самим поетом після друку 1861 р. до Києва та Чернігова для використання його в недільних школах. В “Букварі”, крім прислів’їв та приказок, Шевченко вмістив і дві думи “Про пирятинського попівича Олексія” та “Про Марусю Богуславку” [2, 24]. Йдучи за Шевченком, Лисенко теж уміщує у своєму збірнику яскраві зразки народного епосу XVI – XVII ст., даючи до всіх пісень в кінці його примітки та історичні довідки про героїв, які самовіддано боролись за волю і незалежність рідного краю – України, будучи прикладом для молоді порослі українського юнацтва.

Така позиція композитора не могла подобатись поліційним урядникам “таємних” канцелярій: “Матеріали колишнього цензурного комітету дають уявлення про постійну боротьбу Лисенка за свої твори, зокрема за історичні пісні, що, поряд з композиціями на слова Шевченка, заборонялися як “песни возбуждающего характера”, в яких “воспеваются народные герои **бывшей Украины**” (підкреслення моє – М.Л.), і “неудобные по своей политической тенденции” [2, 25]. Навіть після циркуляру 1881 р. оригінальні твори Лисенка виконувати було дуже складно через цензурні заборони, як і видавати, – влада не могла “пробачити” йому Шевченка в творчості і громадській діяльності. Починаючи з 80-х років, помешкання композитора було під таємним наглядом поліції, а на її власника в департаменті внутрішніх справ була заведена “справа”. “Політичні тенденції” самого М. Лисенка були поліції добре відомі: “Школа та її директор ... постійно були під наглядом поліції. На його квартирі робили обшуки, а його учнів К. Стеценка та М. Микишу арештували й вислали з Києва в лютому 1907 р. Заарештували й самого Лисенка, проте на ранок жандарми його відпустили” [6, 272].

Багато років свого життя Лисенко присвятив Шевченкові і як композитор, автор великої кількості творів на його слова, і як громадський діяч, організатор різноманітних заходів на вшанування пам’яті великого українського поета-громадянина, зокрема, щорічних вечорів-концертів в “шевченківські дні”, збиранню коштів

на спорудження пам’ятника Кобзареві в Києві, організації урочистого концерту до відзначення 50-річчя від дня смерті поета. З цієї нагоди М. Лисенко написав кантату “До 50-х роковин з дня смерті Т. Шевченка” на слова В. Самійленка, однак влада, боячись “пропаганды украинских учений”, все зробила для того, щоб зірвати цю знаменну акцію. Тому Лисенко, разом, з іншими членами товариства “Український клуб”, яке він очолював, вирішив перенести відзначення 50-х роковин смерті Шевченка в Москву, де утиски проти українства і українців були дещо слабшими, ніж у Києві. Урочистий концерт в Москві пройшов з величезним успіхом. У ньому переважно виконувались твори М. Лисенка на слова Т. Шевченка, а він сам виступав у ролі піаніста та концертмейстера. “Вшанування пам’яті Т. Шевченка поєдналося з вшануванням М. Лисенка як **найкращого музичного інтерпретатора його поезії**. З приводу урочистого концерту в Москві В. Овчинников (український драматург, актор і режисер, що жив у Москві) писав у своїх спогадах: “В особі Миколи Віталійовича українське та російське громадянство вітало Україну і тим чинило демонстрацію проти тих, хто забороняв українцям упорядковувати шевченківське свято на себе на Україні” [6, 274].

Революційні та антидержавницькі твори, написані М. Лисенком напередодні та в час першої російської революції (зокрема, знаменитий хор “Вічний революціонер” на сл. І. Франка, “Гей, за наш рідний край” на сл. В. Самійленка та ін.) в останні роки життя композитора поповнились сатиричною оперою “Енеїда” і хором “Давидові псалми” на сл. Т. Шевченка – теж революційного змісту. І глибока символіка є в тому, що і перший професійний твір М. Лисенка, і один з його останніх в житті, були написані на слова Т. Шевченка. Навіть після смерті видатного українського композитора царські “посіпаки” боялись його: похоронну процесію – траурний похід труни з тілом М. Лисенка, який зібрав десятки тисяч людей з різних регіонів України, супроводжували жандарми. “Похорон Лисенка перетворився на грандіозну демонстрацію любові й великої шани української громадськості до композитора” [6, 274]. Як написав Філарет Колесса у некрологу, присвяченому пам’яті М. Лисенка, “Несподівана смерть Миколи Віталійовича Лисенка відбилася сумним відгомном на усьому просторі української землі, визиваючи глибокий жаль усюди, де лише живе український народ, де гомонить українська мова і пісня... Своїм талантом і працею поклав він тривкі підвалини під будову української національної музики. Шевченко

Василь Мадзігон	
На службі сучасної школи.....	5
Валерій Скотний	
Філософія України.....	9
Мирон Вачевський	
Вивчення курсу “Міжнародний маркетинг” в економічних відносинах та формування професійних компетенцій маркетологів.....	18
Ігор Добрянський	
Ринок освітніх послуг в Україні.....	26
Володимир Ковальчук	
Деякі аспекти сучасного бачення модернізації педагогічної освіти.....	36
Валентина Страхарчук, Анатолій Страхарчук	
Основні принципи побудови системи уникнення банківських нефінансових ризиків.....	40
Раїса Жарлінська, Петро Мамонов, Любов Буряченко	
Роль страхового маркетингу у створенні конкурентоспроможного туристичного продукту.....	46
Мирон Баб’як, Юрій Вовк	
Розвиток концепції “управління знаннями”.....	50
Світлана Нестеренко	
Основные задачи подготовки экономистов с высоким уровнем профессиональной компетенции.....	54
Наталія Бондаренко, Любов Дурнєва	
Система управління безпекою харчових продуктів.....	57
Леонід Оршанський	
На службі відродження культурних традицій української нації.....	60
Василь Янішевський	
Екофізика – перспективний напрямок досліджень. Аналіз ринку в рамках моделі “minority game”.....	64
Світлана Чепур, Андрій Дзюбайло	
Економічна ефективність окремих елементів технології вирощування багаторічних трав на сіно в умовах гірсько-лучного поясу Карпат.....	74
Олексій Торубара	
Теоретичні засади добору змісту роботи позашкільних закладів освіти.....	76
Галина Розлуцька	
Реалізація українознавчого підходу в організації самостійної роботи студентів педагогічних ВНЗ.....	79
Ірина Середницька	
Стресостійкість як спосіб попередження конфліктів у студентської молоді.....	82
Ірина Бермес	
Музичні традиції українських гімназій Галичини (на прикладі Перемишля).....	86

Юрій Чорний	
Духовна пісня XVII – XVIII ст. у наукових дослідженнях.....	90
Олена Юрош	
Музичне виховання в Закарпатті (1919 – 1939 рр.): складники змісту.....	94
Наталія Синкевич	
Константин Пігров – диригент і педагог.....	102
Олександра Німилович	
Михайло Вербицький в оцінці Бориса Кудрика.....	106
Петро Фриз	
Предмет хореографії в сучасній школі.....	110
Мирослав Пагута	
Дизайн: історико-соціальний та економічний аспект.....	118
Олена Волинська	
Українська реміснична освіта Галичини першої третини XX століття.....	125
Ганна Крепкіх	
Забезпечення актуальної вимоги до професійної підготовки майбутніх дизайнерів.....	131
Лариса Лазаренко	
Професійне самовизначення майбутніх вчителів трудового навчання в умовах профілізації школи.....	136
Алла Пригодій	
Підготовка студентів індустріально-педагогічного факультету до роботи у позашкільних закладах.....	141
Ольга Панагушина	
Актуальні соціально-педагогічні проблеми соціалізації підлітків.....	144
Людмила Левандовська	
Польський досвід використання активних методів навчання у контексті реформування освіти.....	149
Лілія Петльована	
Моделювання професійної адаптації майбутніх економістів з використанням програмних продуктів професійного призначення	152
Тарас Кобильник	
Програмування в середовищі Maple для розв’язування задач математичного аналізу.....	158
Наталя Криворучко	
Інвестиційно-інноваційний розвиток національної економіки.....	163
Михайло Примаченко	
Патентно-правове забезпечення промислової власності та патентна чистота товару.....	169
Ігор Туманов	
Взаємообумовленість навчання і творчості в мистецтві. Діалектика єдності процесів.....	173
Василь Мадзігон, Григорій Левченко, Василь Кузьменко	
Про історію трудової підготовки учнів на Херсонщині.....	177

Василь Мадзігон Проектування освітнього середовища майбутнього.....	5
Валерій Скотний Проблема розвитку в філософії. Діалектика.....	10
Марія Чепіль Українська ідея як ціннісна орієнтація в освіті й вихованні сучасної молоді.....	23
Олександр Шпак, Володимир Терес Моделювання процесу економічної освіти вчительських кадрів: спроби актуалізації.....	28
Мирон Вачевський Міжнародний маркетинг в торгівлі та митній справі.....	33
Тетяна Тхоржевська Внесок представників наукової школи Київської духовної академії у розвиток педагогічної науки XIX ст.....	38
Ігор Туманов Навчання мистецтву в умовах пострадянського періоду: методика творчого підходу.....	41
Микола Пантюк Роль учителя в процесі національно-патріотичного виховання молоді у педагогічних поглядах Б. Грінченка та С. Русової.....	45
Олександр Логвиненко Здоровий спосіб життя як вияв особистості фізичної культури студента.....	48
Валентина Страхарчук, Анатолій Страхарчук Шляхи підвищення ефективності карткового бізнесу банку.....	52
Ярослав Кепша Системність підходів у формуванні конструктивно-технічної компетентності учнів основної школи в умовах позашкільних навчальних закладів.....	59
Олександр Видра Експериментальне вивчення розвиненості психологічної культури майбутніх вчителів трудового навчання.....	63
Людмила Базілевська Особливості педагогічного впливу вчителя у процесі спілкування з учнями.....	69
Алла Кучеренко Духовна культура особистості у процесі освіти і виховання.....	76
Людмир Філоненко Фортепіанна спадщина Миколи Лисенка в практиці вчителя музики національної школи (До 165-ліття від дня народження композитора).....	79
Степан Салій Народні думи в дослідженні Філарета Колесси.....	83
Юрій Чорний Пісні до ікон Зборівської єпархії нового етапу розвитку (XIX – початку XX ст.).....	86
Любомира Ластовецька Творчість Г. С. Сковороди в контексті української музичної культури.....	90
Михайло Ковбасюк Формування світоглядної позиції особистості засобами музичного мистецтва.....	93
Ігор Полєвіков Емоційне сприйняття й інтелектуальне осмислення суті творів мистецтва як цілісний процес, що позитивно впливає на розвиток особистості учня музичної школи.....	96

Наталія Сторонська Спадщина українських композиторів у професійній підготовці майбутнього вчителя музики (на основі маловідомих зразків фортепіанного мистецтва).....	99
Микола Михаць Вчитель музики – організатор дитячого фольклорного колективу. З педагогічного досвіду роботи керівника зразкового гурту “Прикарпатські музики” Романа Ілика (м. Дрогобич)..	105
Олексій Морев Упровадження інновацій у конструкторсько-технологічну діяльність учнів у позаурочний та позашкільний час.....	110
Леся Побоченко Аналіз динаміки та основні тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні.....	114
Оксана Попівняк Становлення та розвиток підприємництва.....	121
Михайло Примаченко Суб’єкти авторського права на винаходи, промислові зразки та товарні знаки.....	125
Ігор Андрощук Основні підходи до розробки моделей організації технологічного навчання учнів старших класів сільських загальноосвітніх навчальних закладів.....	130
Ірина Андрощук Модель формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін професійних навчальних закладів швейного профілю.....	136
Леся Старовойт Сучасний стан проблеми художньо-творчого розвитку молодших школярів у процесі трудового навчання.....	142
Надія Дудник Прогресивна українознавча діяльність Рогатинської гімназії на початку ХХ століття.....	148
Леся Грабинська Невмирущий образ в поемі І. Франка “Мойсей”.....	158
Іван Василиків Особливості профорієнтаційної роботи зі школярами у навчальних закладах.....	161
Еліна Ананьїн Народність як провідний принцип полікультурного виховання учнів у вітчизняній педагогічній думці другої половини ХІХ – ХХ ст.	167
Олена Паламарчук Формування громадянської свідомості учнів – членів шкільного медіа-центру	171
Надія Ших Організація самостійної роботи студентів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій при кредитно-модульній системі навчання.....	175
Мар’яна Сачко Суфіксальна акцентуація прикметників на -овий у поезії Лесі Українки.....	183
Клавдія Бойко Системний підхід в аналізі змісту вищої економічної освіти	187
Тетяна Сиротенко, Надія Вовк Методика розробки творчих проектів при вивченні бісероплетіння.....	191
Світлана Одайник Лінгвістичні аспекти формування мовленнєвих навичок у процесі вивчення простого речення.....	196

ПЕРЕЛІК СТАТЕЙ ОПУБЛІКОВАНИХ
У ЖУРНАЛІ “МОЛОДЬ І РИНОК” У 2007 РОЦІ

№5 – 6 (28 – 29)	Стр.
Валерій Скотний Проблема розвитку у філософії. Історія.....	5
Олександр Шпак, Віктор Стрельніков Проектування дидактичної системи підготовки фахівців економіки.....	11
Тетяна Тхоржевська Українські православні освітньо-виховні традиції у процесі формування національної системи освіти і виховання в Україні.....	17
Володимир Кардашов Філософські і психолого-педагогічні засади викладання образотворчого мистецтва і дизайну.....	21
Андрій Дзюбайло, Наталка Лагуш Екологічні проблеми в кормовиробництві Передкарпаття і шляхи їх розв’язання.....	25
Юрій Бадюк Сучасні підходи до класифікації ділових ігор.....	29
Микола Васьківський Соціально-педагогічні умови трудового виховання та професійної орієнтації учнів.....	33
Галина Мамус, Ольга Пінаєва Деякі аспекти змісту спеціальних дисциплін швейного виробництва у підготовці майбутнього вчителя трудового навчання.....	37
Роман Горбатюк, Андрій Метко Формування проектної культури в майбутніх вчителів трудового навчання.....	41
Ірина Удріс Дослідження образотворчої спадщини Т. Г. Шевченка в ювілейні 1911 – 1914 роки.....	43
Інна Черкесова Зародження та перспективи розвитку мистецтва гобелену в українському Причорномор’ї (з досвіду підготовки фахівців у Миколаївській філії Київського національного університету культури і мистецтв).....	48
Руслан Пильнік Образотворчі засади дизайнерської діяльності.....	52
Віталій Бербец З історії розвитку плетіння соломкою.....	55
Мирон Вачевський Суть сфери послуг у маркетинговій діяльності.....	59
Володимир Леськів, Дмитро Леськів Професійна орієнтація учнівської молоді в сучасних умовах ринкової економіки.....	63
Оксана Бенца Педагоги Закарпаття про зміст громадянського виховання учнівської молоді (1919 – 1939 рр.).....	66
Станіслав Ткачук Народні трудові традиції як чинник виховання особистості школяра.....	71
Майя Кадемія Формування інформаційного освітнього середовища навчального закладу та умови його ефективного використання.....	75
Наталія Удріс Структуризація педагогічного процесу за соціальною стратифікацією соціуму як фактор суспільного конструювання в Україні.....	78
Олег Топузов Мотивація навчальної діяльності учнів – один із перших етапів проблемного навчання географії.....	84

Галина Васьківська Дидактичні умови формування системи знань про людину і суспільство.....	88
Тетяна Токарська Софія Русова про роль гри в розвитку дітей дошкільного віку.....	92
Ірина Бермес Українсько-польські культурні взаємини Дрогобиччини першої третини ХХ ст. (у контексті співпраці співочих і музичних товариств).....	95
Петро Фриз Імпровізація у хореографії як засіб розвитку творчих здібностей дітей.....	99
Юрій Чорний Видання українських колядників – важливе джерело релігійного та національно- патріотичного виховання.....	104
Таїсія Черемісіна Особливості індивідуалізації конструкторсько-технологічної підготовки майбутніх учителів обслуговуючої справи.....	108
Лариса Дікарєва Організація практичної підготовки студентів в навчальних майстернях з обслуговуючої праці.....	112
Людмила Даннік Сучасні методики формування технічних понять в учнів основної школи на уроках трудового навчання.....	116
Ольга Rogozina Етапи формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів трудового навчання.....	120
Лілія Петльована Психолого-педагогічні вимоги до професійної компетентності фахівців економічного профілю в галузі ділової англійської мови.....	125
Оксана Попівняк Результати приватизації підприємств Львівського регіону, для створення приватного сектора економіки.....	130
Леся Грабинська Використання біблійних сюжетів в історії літератури (на матеріалі поеми І. Франка “Мойсей”).....	135
Олег Нагайчук Розвиток емоційного інтелекту учнів у процесі виконання творчих проектів на уроках трудового навчання.....	137
Наталія Калита Виховний ідеал Константина Ушинського: постановка проблеми.....	141
Олена Юрош Методичні засади музичного виховання та їхній зміст на сторінках періодичних видань у Закарпатті (1919 – 1939).....	146
Тетяна Цибар Естетичне виховання підлітків на уроках образотворчого мистецтва.....	150
Леся Панів Розмовний дискурс: до проблеми емоційно забарвлених синтаксичних конструкцій у німецькій мові.....	154
Тарас Кобильник Вивчення елементів програмування в системі комп’ютерної математики Maxima.....	159

Василь Кремень	
Інноваційність і економічна освіта – багатство суспільства.....	5
Василь Мадзігон	
Історія розвитку інституту педагогіки АПН України та поступ у третє тисячоліття.....	10
Валерій Скотний	
Ірраціоналізм.....	16
Олександр Шпак, Марина Кравчук	
Педагогіка здоров'я: питання моралі та волі.....	21
Мирон Вачевський	
Класифікація сфери послуг в маркетинговій діяльності.....	30
Наталя Бідюк	
Вимоги ринку праці до професійної підготовки безробітних у США.....	34
Любов Квасній	
Методичні підходи до навчання студентів вищих навчальних закладів прийомів реалізації основних функцій економічної теорії.....	38
Ірина Петрюк	
Конкурентоспроможність майбутнього спеціаліста з соціальної педагогіки як показник якості його підготовки у ВНЗ.....	42
Ірина Сусліна	
Проблема соціальної відповідальності у вищій педагогічній освіті України.....	46
Лілія Кобилянська	
Використання потенціалу академічних форм навчання у ВНЗ в умовах кредитно-модульної його організації.....	50
Ярослав Кепша	
Особливості формування конструктивно-технічної компетентності в гуртківців початкового рівня.....	54
Олеся Любашенко	
Текстово-комунікативна діяльність студентів як об'єкт лінгводидактичної стратегії.....	58
Петро Івашенко, Оксана Чичкан, Володимир Хомишин, Наталія Ківан-Мульган	
Вплив фізичного навантаження на динаміку показників фізичної підготовленості студенток основного відділення впродовж навчального семестру.....	63
Ніна Гордієнко	
Сучасна українська сім'я: проблеми реалізації виховного потенціалу.....	65
Віолетта Салогубова	
Особливості оцінки привабливості регіонального ринку освітніх послуг для різних форм навчання.....	69
Наталія Глухова	
Інноваційні програми дошкільного виховання у країнах Західної Європи (Австрія, Німеччина, Швейцарія).....	73
Наталія Бурбан	
Значення взаємодії та спілкування в діяльності особистості.....	77

Валентина Стець	
Національна еліта в умовах сучасного українського суспільства.....	81
Лілія Микулин	
Музично-педагогічна діяльність Юрія Вахнянина у контексті розвитку фортеп'яної педагогіки Галичини (до 100-річчя від дня народження).....	84
Уляна Хархаліс	
Фольклорна творчість у контексті народної родинно-побутової обрядовості (на прикладі Закарпатського регіону).....	88
Наталя Сулій	
Цикли фортепіанних мініатюр у Леоніда Грабовського та Валентина Сильвестрова.....	93
Микола Вовковінський	
Емоційна привабливість і виразність учителя у застосуванні внутрішньої і зовнішньої техніки.....	99
Андрій Миколаєнко	
Забезпечення дидактичних умов наступності змісту трудової підготовки учнів 5 – 9 класів ЗОШ та професійного навчання у професійно-технічних навчальних закладах.....	106
Ольга Гарбич-Мошора	
Розвиток системи студентської науково-дослідницької роботи в умовах незалежної України.....	110
Іван Василиків	
Освітня галузь та проблеми її реформування в умовах ринкових відносин.....	115
Михайло Примаченко	
Одержання патенту та патентні мита на об'єкти промислової власності.....	119
Лариса Платаш	
Життєвий і творчий шлях Омеляна Поповича.....	125
Степан Соланський	
До проблеми виконання фортепіанних сонат С. Прокоф'єва.....	131
Олена Кец	
Особливості спадкування за законом в Україні та країнах континентальної системи права (на прикладі Російської Федерації, Німеччини та Франції).....	134
о. Олег Кекош	
Таїнственість впливу молитви на виховання молоді у процесі навчання.....	140
Микола Зимомря	
Крізь призму духовного оновлення гуманітарної освіти: слово про академіка Миколу Євтуха.....	146
Т.В. Калінеску	
Учений, педагог й просто громадянин світу.....	150
Олександр Коберник	
Готуємо вчителя, якого чекають у школі.....	152
Вимоги до складання навчальних програм освітньої галузі “Технологія” для профільної підготовки учнів загальноосвітніх закладів.....	155

ПЕРЕЛІК СТАТЕЙ ОПУБЛІКОВАНИХ
У ЖУРНАЛІ “МОЛОДЬ І РИНОК” У 2007 РОЦІ

№8 (31)	Стр.
Надія Скотна, Валентина Стець Феномен самовизначення у сучасному українському суспільстві.....	5
Тетяна Завгородня Свобода вибору і відповідальність як ціннісні орієнтири майбутнього педагога.....	8
Надія Гапон Вартості української родини в репрезентаціях студентської молоді.....	12
Рената Беднаж Праця як цінність у житті жінки на рубежі XIX – XX століть.....	16
Валентина Оржеховська Педагогіка здорового способу життя: стратегія розвитку.....	20
Тетяна Бургарт Значення права як соціального атрактору в умовах суспільства, що трансформується.....	26
Мирон Вачевський Інтелектуальна власність в освіті як право на творчу діяльність особистості.....	29
Ігор Галян Самосвідомість у контексті структурно-функціонального аналізу.....	34
Антоніна Ваврик Навчальна діяльність як аксіологічна домінанта і джерело розвитку шестирічних першокласників.....	37
Наталія Башавець Формування культури збереження здоров'я як цінності сучасної особистості.....	42
Дарія Гошовська Самоакцептація як ціннісний пріоритет у формуванні моральної самооцінки дівчаток-підлітків з різних навчальних закладів (факторний аналіз).....	45
Ярослав Гошовський Ціннісна дихотомія особистості як результат екстремальної депривації.....	50
Олена Хаустова, Оксана Крученко Духовний потенціал педагога у ціннісному вимірі.....	54
Галина Мешко, Олександр Мешко Особистісно орієнтована позиція майбутнього педагога як аспект формування його професійної культури.....	57
Андрій Гіряк Інноваційний підручник як засіб розвитку ціннісно-сислової сфери особистості.....	61
Тетяна Пантюк Громадянська освіта та виховання як необхідні складові загальної культури особистості.....	65
Світлана Омельченко Теоретико-методологічні засади взаємодії соціальних інститутів у формуванні здоров'я та здорового способу життя особистості.....	68
Людмила Левицька Рольова гра як засіб розвитку особистості на уроках іноземної мови.....	73
Наталія Городецька Аксіологічні аспекти подолання інноваційних бар'єрів у педагогічній діяльності.....	76
Ірина Ярошук Аксіологічний підхід у формуванні мовної поведінки майбутніх економістів.....	79
Світлана Пехарєва Ціннісні орієнтири сучасної системи дошкільної освіти як вихідної ланки становлення особистості.....	82
Олена Варецька Спільна педагогічна діяльність учителя і батьків з економічного виховання молодших школярів.....	85
Вікторія Курашова Використання педагогіки творчості у процесі формування активності молодших школярів.....	90

Продовження №8 (31)	Стр.
Сергій Єфремов Науково-дослідницька робота як соціокультурний чинник становлення особистості студента.....	93
Ганна Околович Народознавчі традиції у системі виховної роботи сучасної школи.....	96
Світлана Стельмах Теоретико-методологічна основа художньо-естетичного виховання учнівської молоді Галичини в першій половині ХХ століття.....	99
Ганна Слозанська Особливості підготовки магістрів соціальної роботи у вищих навчальних закладах Австралії.....	102
Аліна Ігнатська Проблема формування моральних цінностей в історії вітчизняної початкової школи.....	105
Наталія Калита Методологічні засади виховання ідеалу К. Ушинського.....	108
Зоряна Хало Концепція освітньо-виховної діяльності дитячих садків Німеччини.....	111
Роман Вишнівський Іван Франко про роль вчителя у навчанні та вихованні учнівської молоді.....	114
Оксана Жизномірська Особливості побудови життєвих планів на майбутнє та самоствердження особистості у період дорослішання.....	118
Світлана Волошин Ціннісно-гуманістичний і соціально-перцептивний підхід у процесі формування професійної ідентичності сучасних студентів-психологів.....	122
Марія Довгань Дослідницька діяльність старшокласників як важлива складова соціокультурного розвитку творчої особистості.....	125
Тетяна Паничок Теоретичні напрямки статевого виховання в Німеччині в період існування ФРН і НДР (1949 – 1989 рр.).....	128
Наталія Зобенько Передумови ефективного виховання морально-правової культури учнів.....	132
Ольга Дацків Розвиток цінностей особистості у процесі вивчення спецкурсу “Використання театралізації у викладанні іноземних мов”.....	136
Олександра Лисевич Формування культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів як психолого-педагогічна проблема.....	139
Світлана Вертило Формування суспільно значущих цінностей особистості молодого школяра в умовах сімейного виховання.....	143
Інна Репко Роль іспитів у стимулюванні учнів до навчання. Ретроспективний аналіз.....	147
Леся Смерчак Волонтерська діяльність як ціннісна орієнтація у професійній підготовці майбутнього соціального педагога.....	151
Микола Поп’юк Можливості використання зарубіжного досвіду у сфері диференціації навчання в умовах сучасної української школи 1-го ступеня.....	154
Мар’яна Заяць Система цінностей у контексті становлення життєвого плану особистості в ранній юності.....	156

Марія Чепіль	
Патріотизм як феномен виховання.....	5
Володимир Чайка	
Аксіологічний підхід у дослідженні проблеми підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності.....	10
Леоніда Бондар, Сергій Кожем'якін, Любов Макарова, Олександр Собченко	
Значення освіти у формуванні особистості фахівця-психолога.....	14
Євгенія Коваленко, Ніна Останіна	
Волонтерський рух: стан і перспективи.....	16
Ришард Куха	
Едукація цінностей європейського союзу як дослідницька проблема сучасної педагогіки....	20
Микола Пантюк	
Педологія як компонент підготовки вчителя до виховної роботи (історичний аспект).....	26
Олена Галян	
Особистість як цінність у практиці психологічної допомоги.....	30
Олена Квас, Жанна Гармич	
Професійні та культурно-духовні орієнтації студентської молоді.....	33
Єва Куха	
Проблеми виховання цінностей у польській педагогічній думці (нарис).....	36
Ярослав Самофал	
Значимість гуманної спрямованості педагогічної думки Київської Русі для формування цінностей сучасної особистості.....	41
Мажена Окраса	
Педагог – творець системи цінностей дітей та молоді.....	45
Валерія Нечерда	
Виховання толерантності як вимога і мета педагогічної науки.....	49
Іван Петрицин	
Психолого-педагогічні аспекти формування особистості майбутнього вчителя засобами сучасних інформаційних технологій навчання.....	53
Олена Невмержицька	
Реальні шоу (reality shows) як чинник формування ціннісних орієнтацій підлітків.....	57
Тетяна Токарська	
Духовні цінності в педагогічній спадщині Григорія Ващенка.....	60
Галина Розлуцька	
Полікультурні цінності у вихованні української молоді.....	63
Вікторія Ворожбіт	
Православна педагогічна думка за часів Давньої Русі.....	66
Лілія Ребуха	
Високопрофесійна експертиза як особливий вид інтелектуальної діяльності.....	70
Ганна Авдіянци, Елліна Панасенко	
Формування почуття відповідальності старшокласників в сім'ї.....	75
Таїсія Кириленко	
Ціннісні орієнтації і емоційні переживання особистості: аспекти співвідношення.....	78
Лариса Ткачук	
Педагогіка успіху В.О. Сухомлинського: сходження до почуття власної цінності.....	82

Світлана Івах Формування валеологічних цінностей у творчому доробку жінок-педагогів Галичини (1919 – 1939).....	85
Олена Штепа Ціннісні орієнтації особистісно зрілих людей.....	88
Галина Черепанова Ціннісні ставлення учнів ПТНЗ.....	91
Любов Прокопів, Дмитро Рега Ціннісні орієнтири студентської молоді.....	94
Ольга Кізь Депривоване юнацтво у пошуках ціннісного сенсу.....	97
Лада Яковицька Вивчення психологічних складових потреби в самореалізації як особистісної властивості студентської молоді.....	103
Галина Бандура Емоції у структурі діяльності (до проблеми виведення теоретичних засад).....	107
Тетяна Козак Професійна підготовка учнів у підвищеному спеціальному училищі Німеччини як вагомий чинник становлення особистості.....	109
Тамара Воронцова, Раїса Сердюкова Деонтологічна підготовка майбутнього педагога.....	113
Оксана Мандражи Ефективні шляхи і засоби, що сприяють успішності підготовки вчителів до інноваційної діяльності.....	115
Анна Федорович Організація методичної підготовки вчителя трудового навчання у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка.....	118
Тетяна Цибар Психолого-педагогічні аспекти естетичного виховання підлітків на уроках і в позаурочний час.....	121
Петро Ярошко Психологічний аналіз ціннісних орієнтацій у проблемних підлітків.....	125
Світлана Романенко Індивідуалізовано-особистісне становлення майбутнього економіста у процесі здобуття фахової освіти.....	129
Ольга Темченко Оптимізація педагогічного керівництва процесом формування професійної позиції вчителя.....	132
Сергій Білоконний До проблеми формування рефлексивних умінь студентів як показника готовності до майбутньої педагогічної діяльності.....	136
Наталя Шемигон Дослідження ціннісних орієнтацій студентів-педагогів у галузі професійної діяльності.....	138
Олена Бордакова Формування ціннісних орієнтацій у процесі вивчення іноземної мови.....	141

Віктор Сидоренко, Ніна Тверезовська Освіта у структурі культури особистості й суспільства.....	5
Ірина Бужина Підготовка майбутніх учителів до гуманістичної взаємодії з учнями як особистісна орієнтація при професійно-педагогічній підготовці.....	9
Володимир Вербицький, К. Кравченко До питання державного управління екологічною освітою та вихованням в Україні.....	14
Славомир Цудак Дисфункція сімейного середовища та її вплив на виховання дітей.....	17
Володимир Кемінь Теорія виховання і філософія виховання: наукові поняття і методологічні правила.....	21
В. Балабін, В. Крихта, О. Прохоров, О. Сторубльов Сутність, зміст і етапи професійної соціалізації організатора навчального процесу у вищих навчальних закладах.....	23
Ніна Білоконна, Сергій Білоконний Шляхи формування особистості вчителя початкової ланки освіти.....	27
Людмила Базілевська Професійна компетентність практичного психолога в контексті акмеології.....	30
Володимир Шахов, Юлія Шикова Ціннісні пріоритети майбутніх педагогів.....	34
Марія Фляк Моральні цінності у сучасному українському суспільстві.....	38
Ярослав Яців Психолого-педагогічні аспекти патріотичного виховання підлітків.....	43
Оксана Бенца Друковане слово як засіб формування ціннісних орієнтирів особистості у педагогічній думці Закарпаття (1919 – 1939 рр.).....	47
Юрій Калічак Психолого-педагогічні аспекти фізичного виховання дошкільників.....	50
Тетяна Логвиненко Соціальний захист дитинства як ціннісна орієнтація суспільства: шведський досвід.....	54
Ніна Гордієнко До питання про виховний потенціал сучасної сім'ї.....	58
Галина Лемко Вплив змісту українських читанок Галичини на формування особистості школяра (1919 – 1939 рр.).....	61
Олег Кругляк Теоретичні засади дослідження використання рухливих ігор в організації дозвілля дітей.....	64
Олександра Янкович Технології виховання у вищих педагогічних закладах освіти України (1957 – 2007 рр.).....	68
Анна Отіна, Віра Єшина Аксіологічна ситуація вибору в умовах експансії масової свідомості.....	71
Тетяна Федорченко Подолання деформації ціннісних орієнтацій у структурі профілактики девіантної поведінки неповнолітніх.....	74

Галина Білавич, Борис Савчук Етнокультурний вектор змісту освіти в сучасній вищій школі.....	78
Ірина Фролова Вічні духовні цінності у процесі формування творчих здібностей студентів педагогічних навчальних закладів.....	82
Ніна Бондаренко Теоретичний аналіз змісту професійної етики майбутніх магістрів військового управління.....	87
Надія Дудник А. Лотоцький про зміст виховання української дитини (за матеріалами часопису “Світ дитини”).....	90
Ореста Чепіль Сім’я як пріоритетна цінність сучасної молоді.....	94
Сергій Моїсєєв Методика формування особистісного компонента фізичної культури старшокласників.....	97
Алла Бичок Модель особистісно-професійного розвитку менеджера: теорія і практика.....	101
Ірина Ярошук Аксіологічний підхід у формуванні мовної поведінки майбутніх економістів.....	106
Ліана Порохня Специфіка діяльності вчителя щодо попередження та розв’язання конфліктних ситуацій серед підлітків.....	109
Зоряна Спринська Теоретичний аналіз феномену агресії та її детермінант.....	113
Зоряна Удич Цінності та ціннісні орієнтації вчителя в процесі організації самовиховання старшокласників.....	117
Олена Пахомова Професійна компетентність як важлива складова становлення особистості майбутніх учителів філологічних дисциплін.....	120
Марія Костишина, Мар’яна Демко Удосконалення методики розрахунку фінансової потреби підприємства.....	124
Микола Піддячий Сутність змісту і якості загальної і профільної освіти.....	128
Оксана Гевко Формування національних цінностей студентської молоді.....	133
Алла Смерчко, Ірина Патен Лексико-семантична характеристика фразеологізмів зі значенням пересування в українській мові у зіставленні з російською.....	137
Уляна Хархаліс Світоглядна модель народної обрядовості та її прояв у ментальному (на прикладі Закарпаття).....	143
Віра Возницька Ринок цінних паперів України: проблеми функціонування та перспективи розвитку.....	147
Алла Возняк Психолого-педагогічна діагностика креативності учнів.....	151
Тетяна Калюжна Цінності і ціннісні орієнтації сучасної студентської молоді.....	154

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1. Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 6 – 10 друкованих сторінок із двома-трьома ілюстраціями (рисунок, фотографія). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2. Рукопис статті надсилається у одному примірнику (обов'язково перший), надрукованих через півтора інтервали на одній сторінці стандартного паперу, з пронумерованими сторінками.

ДО РУКОПІСУ ДОДАЮТЬСЯ:

- анотація статті на окремій сторінці у одному примірнику українською мовою (у випадку подання статті російською, польською чи іншими мовами, додається анотація на мові оригіналу статті та українською мовою);
- рисунки, фотографії з підписаними підписами;
- список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3, 47]);
- відомості про автора (авторська картка: прізвище, ім'я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони).

3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.

4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно до вимог ВАК України (Постанова №7-06. 1 від 15 січня 2003 р.) необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Сфера розповсюдження та категорія читачів:

- загальнодержавна, зарубіжна;
- викладачі університетів, ВНЗ всіх рівнів акредитації, студенти, аспіранти, науковці, спеціалісти, які підвищують свої професійні компетенції в галузі освіти та педагогічних наук.

Програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість:

Ознайомлення із питаннями наукових досліджень педагогіки, ринкової економіки, інфраструктури ринку, історії, філософії, психології, формування професійних компетенцій у студентів ВНЗ, організації навчального процесу, використання інформаційних технологій у навчанні, виховання учнівської молоді та студентства у високих християнських цінностях і моральних та культурних засадах, української та романо-германської філології, тощо.

Головний редактор Мирон Вачевський

Комп'ютерний набір та верстка Іван Василиків